

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **K. T.**

obwinionego z art. 116 § 1 pkt 2 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 10 października 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść obwinionego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku

z dnia 23 września 2020 r., sygn. akt II W 1610/20,

**uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia K. T. od popełnienia
zarzucanego mu wykroczenia, a kosztami postępowania w
sprawie obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

K. T. został obwiniony o to, że w dniu 7 sierpnia 2020 r. w G. przy ul. [...] dopuścił się nieprzestrzegania zarządzeń leczniczych przy chorobach zakaźnych poprzez opuszczenie miejsca kwarantanny, tj. wykroczenia z art. 116 § 1 k.w. w zw. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Wyrokiem nakazowym z dnia 23 września 2020 r., sygn. akt II W 1610/20, Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku uznał K. T. za winnego czynu zarzucanego mu we wniosku o ukaranie, tj. wykroczenia z art. 116 § 1 pkt 2 k.w. i za to na mocy tego przepisu i art. 24 § 1 i 3 k.w. skazał go na karę grzywny w wysokości 300 złotych i obciążył obwinionego kosztami.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone w trybie instancyjnym i uprawomocniło się w dniu 15 października 2020 r.

Kasację od całości opisanego wyroku wywiódł na korzyść obwinionego Rzecznik Praw Obywatelskich, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, tj. art. 116 § 1 pkt 2 k.w., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany ukaranemu nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia.

W konsekwencji tego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie K. T. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W zaskarżonym wyroku Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku rażąco naruszył wskazany w zarzucie kasacji przepis prawa materialnego, przy czym to uchybienie, zważywszy na jego charakter, miało istotny wpływ na treść tego wyroku. Wykroczenie z art. 116 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym w czasie czynu i w czasie orzekania w niniejszej sprawie, popełnia ten, kto wiedząc o tym, że: (pkt 1) jest chory na gruźlicę, chorobę weneryczną lub inną chorobę zakaźną albo podejrzany o tę chorobę; (pkt 2) styka się z chorym na chorobę określoną w punkcie 1 lub z podejrzanym o to, że jest chory na gruźlicę lub inną chorobę zakaźną; (pkt 3) jest nosicielem zarazków choroby określonej w punkcie 1 lub podejrzanym o nosicielstwo, nie przestrzega nakazów lub zakazów zawartych w przepisach o zapobieganiu tym chorobom lub o ich zwalczaniu albo nie przestrzega wskazań lub zarządzeń leczniczych wydanych na podstawie tych przepisów przez organy służby zdrowia.

Przywołane w przytoczonym przepisie terminy: „choroba zakaźna”, „podejrzan o chorobę zakaźną” zostały zdefiniowane w ustawie z dnia 5 grudnia

2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (dalej: u.z.z.z.). Choroba zakaźna została zdefiniowana w art. 2 pkt 3 u.z.z.z. jako choroba, która została wywołana przez biologiczny czynnik chorobotwórczy, zaś za szczególny rodzaj chorób zakaźnych uznano w art. 2 pkt 4 choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne - są to choroby zakaźne łatwo rozprzestrzeniające się, o wysokiej śmiertelności, powodujące szczególne zagrożenie dla zdrowia publicznego i wymagające specjalnych metod zwalczania, w tym cholera, dżuma, ospa prawdziwa, wirusowe gorączki krwotoczne.

Artykuł 2 pkt 17 u.z.z.z. definiuje zaś nosiciela jako osobę bez objawów choroby zakaźnej, w której organizmie bytują biologiczne czynniki chorobotwórcze, stanowiącą potencjalne źródło zakażenia innych osób. Natomiast podejrzany o chorobę zakaźną to osoba, u której występują objawy kliniczne lub odchylenia od stanu prawidłowego w badaniach dodatkowych, mogące wskazywać na chorobę zakaźną (art. 2 pkt 20 u.z.z.z.), a podejrzany o zakażenie to osoba, u której nie występują objawy zakażenia ani choroby zakaźnej, ale która miała styczność ze źródłem zakażenia, a charakter czynnika zakaźnego i okoliczności styczności uzasadniają podejrzenie zakażenia (art. 2 pkt 21 u.z.z.z.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2022 r., V KK 72/22).

Wykroczenia stypizowane w art. 116 § 1 k.w. mają charakter indywidualny, ich podmiotem może być wyłącznie osoba spełniająca wyszczególnione w tym przepisie kryteria. Tymczasem w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy stwierdził jedynie, że obwiniony „dopuścił się nieprzestrzegania zarządzeń leczniczych przy chorobach zakaźnych poprzez opuszczenie miejsca kwarantanny”. Nie ustalił natomiast, w jakim konkretnie charakterze obwiniony miał zrealizować swoje zachowanie kwalifikowane jako wskazane wykroczenie, tj. czy jako chory na jedną z wymienionych w art. 116 § 1 pkt 1 k.w. chorób - i na jaką konkretnie - czy jako podejrzany o tę chorobę, czy też jako nosiciel choroby, o którym mowa w art. 116 § 1 pkt 3 k.w., a jeśli tak, to jakiej konkretnie, czy jako podejrzany o nosicielstwo. Ponadto, Sąd nie wskazał w opisie czynu, jakiego rodzaju nakazy, zakazy, lub zarządzenia lecznicze, oparte na jakich przepisach prawa lub wydane przez podmiot uprawniony, zostały przez obwinionego naruszone. Wprawdzie w opisie czynu zarzuconego wskazano, że zachowanie obwinionego miało naruszać przepis art. 116

§ 1 k.w. w zw. z „Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii”, to jednak w treści zaskarżonego rozstrzygnięcia ostatni z wymienionych aktów prawnych nie został powołany. Zauważyć przy tym należy, że czyn miał zostać popełniony przez obwinionego w dniu 7 sierpnia 2020 r., a opisane wyżej Rozporządzenie weszło w życie w dniu 8 sierpnia 2020 r.

W związku z tym, że przepis art. 116 § 1 k.w. ma charakter blankietowy, to dla możliwości przypisania odpowiedzialności na podstawie wskazanego przepisu, niezbędne jest precyzyjne sformułowanie opisu czynu w treści wyroku, wskazującego na wszystkie desygnaty poszczególnych znamion ustawowych wykroczenia. Zaskarżony wyrok powyższych wymagań nie spełnia, a wyjaśnienie przedstawionych wyżej okoliczności nie jest na obecnym etapie możliwe, gdyż – zważywszy na kierunek zaskarżenia – dokonywanie nowych, niekorzystnych dla obwinionego ustaleń – jest niedopuszczalne.

W opisanym stanie rzeczy stosownie do art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. należało uchylić zaskarżony wyrok i uniewinnić obwinionego od popełnienia zarzuconego wykroczenia, a kosztami postępowania w sprawie obciążyć Skarb Państwa.

(K.G.)

[ms]